

Dyrenes historie gennem 100 år

Dyreværnsloven fylder 100 år i 2016. Meget er sket i lovens første 100 år - både i forhold til dyrenes rolle i samfundet og samfundets udvikling i det hele taget. Følg linjen, dyk ned i historien og tag del i fremtiden!

Verdens første dyreværnslov i UK

Loven omfatter kun nogle dyr, slag, misbrug eller mishandling uden grund, og kun situationer hvor det er andre end dyrets ejer, der har gjort det.

Udstillingen kaster et blik på afgørende begivenheder og milepæle fra tilblivelsen af dyreværnsloven og frem til i dag. Den stiller skarpt på dyreværnslovens historie, samt hvilke udfordringer og muligheder vi står overfor på dyrevelfærdsområdet.

1810

Det første dyrskue i Danmark afholdes i Randers

1822

1851

Det Veterinære Sundhedsråd etableres

Danmarks øverste veterinærfaglige organ rådgiver ministerier, domstole og politi om veterinære spørgsmål.

1857

Dyrplageri bliver forbudt i Danmark

Den som gør sig skyldig i rå mishandling eller anden grusom eller oprørende behandling af dyr, navnlig husdyr, hvad enten dyret tilhører ham selv eller andre, straffes med bøde indtil 200 rigsdaler eller simpelt fængsel indtil 4 uger.

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole grundlægges

Skolens fokus ligger på heste og kvæg. Først i 1892 udvides med egen klinik for mindre husdyr. Fotoet ovenfor viser en dyrlægeeksamen efter datidens forhold. Fotoet til højre viser pløjning med hest på markerne ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Fotos: Københavns Universitet

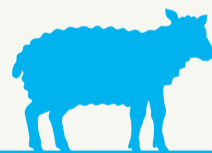
1858

Det første sjællandske fællesdyrskue afholdes i Roskilde

1860'erne

I 1800-tallet var der mange små landbrug med mange forskellige husdyr.

Andelsbevægelsen vinder frem og de første andelsmejerier og brugsforeninger etableres.

1880: Vidste du at...
1 liter mælk kostede ca. 6 øre
Timeløn/faglært 27 øre
Arbejdstid 64 t/uge

1882

1914-18
1. Verdenskrig

1875

Dyrenes Beskyttelse grundlægges

1915
Kvinder får valgret i Danmark

DYRENES
BESKYTTELSE

Dyrenes historie gennem 100 år

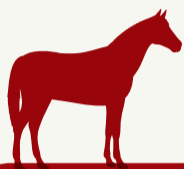

Første dyreværnslov i DK

Konseilspræsident C. Th. Zahle fremsætter loven, som fastlægger, at den som mishandler et dyr eller ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt, straffes med bøde eller fængsel. Kravene til dyreværn skærpes, og man kan nu straffes for andet end rå mishandling af dyr.

1916

Vidste du at...

Fra 1900-50 steg
1l. mælk fra 14 til
50 øre

Timeløn/faglært steg
fra 46 øre til 3,70 kr.

Arbejdstiden faldt fra
60 til 48 t/uge

1925

Dyr i byen - Carlsberg bryggerhestene

Fra kusk til lastbilchauffør - Carlsberg har i 1925 næsten 200 heste, men selv efter bilernes ankomst, falder antallet af heste kun lidt - i 1936 til 160 heste.

I dag er der under 10 heste tilbage, som indgår i Carlsbergs markedsføring.
Foto: Carlsberg

1930

Koen Maren

Maren har fået skadet sit ene forben, og dyrlæge Mørkeberg amputerer benet og erstatter det med et træben. "Koen støttede rigtig godt og spadserede stolt af sted på sit simple træben", udtaler Mørkeberg.

Maren bliver berømt - i hele Danmark - og får masser af omtale og endda sin egen sang. Hun lever med træbenet i et lille års tid, inden hun ender som bøffer.

World Animal Day
afholdes for første
gang i Firenze, Italien

1931

1938

Fællesdyrskuerne på Bellahøj

I anledning af 150 året for Stavnsbåndets ophævelse afholdes kæmpe dyrskue på Bellahøj i København med tæt på 1 mio. besøgende.

Linie 'Buh', eller 'Dyrskuelinien' som den officielt hedder, kører mellem Københavns Hovedbanegård og dyrskuepladsen på Bellahøj.
Foto: Sporvejshistorisk Selskab

Dyrenes historie gennem 100 år

1939-45

2. Verdenskrig

Fødevarer bliver rationeret, og det er til tider småt med føden.

Efterkrigstiden

Selskabsdyr vinder indpas

Det bliver mere almindeligt at have hund og kat som selskabsdyr i danske hjem.

Foto: Københavns Universitet

Industrialisering- Maskinisering af landbruget

Hestens rolle som arbejdsdyr udfases langsomt, mens landbrugsmaskiner holder deres indtog på landet.

Foto: Russell og Burch/Image published courtesy of Fund for the Replacement of Animals in Medical Experiments. www.frame.org.uk

Forskerne Russell & Burch definerer 3R konceptet

3R bliver de ledende principper for brug af forsøgsdyr:

- **R**eplacement (erstatning med metoder uden brug af levende dyr)
- **R**eduction (reduktion af antal dyr til forsøg)
- **R**efinement (forfinelse af forsøgsmetoder)

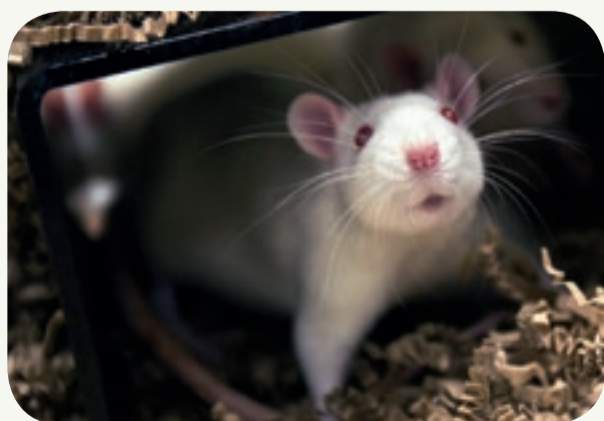

Foto: Novo Nordisk

Ny dyreværnslov

Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke ved vanrøgt, overanstrengelse eller på anden måde udsættes for unødigt lidelse.

Formålet er primært at regulere forholdene for landbrugsdyrene.

1950

1959

Vidste du at...

Fra 1950-60 steg 1 l. mælk fra 50 til 76 øre

Timeløn/faglært steg fra 4,93 til 7,33 kr.

Arbejdstiden faldt fra 48 til 45 t/uge

1963

Forsøgsdyrenes Værn stiftes

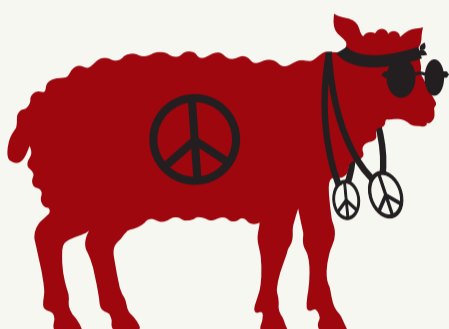

1964

Ruth Harrisons bog - Dyr på samlebånd

Ruth Harrison er en britisk dyreværnsaktivist og forfatter, som i 1964 udgiver 'Animal Machines' - på dansk 'Dyr på samlebånd' om den intensive husdyrproduktion. Bogen vækker stor opsigt og inspirerer Europarådet til at udarbejde konventionen om beskyttelse af dyr til landbrugsformål i 1976.

De fem friheder

- Frihed fra sult og tørst
- Frihed fra ubehag
- Frihed fra smerte, skade og sygdom
- Frihed til at udtrykke normal adfærd
- Frihed fra frygt og lidelse

1968

Europarådets Konvention om beskyttelse af dyr under international transport

De fem friheder defineres

De fem friheder bliver toneangivende og danner grundlag for dyrevelfærdslovgivning internationalt og i Danmark.

De fem friheder blev oprindeligt formuleret i Storbritannien af den såkaldte Brambell-komité i 1965 og videre bearbejdet til deres nuværende form i 1979 af det britiske råd for dyrevelfærd.

1970

1973

Danmark optages i EF

Vidste du at...

Fra 1960-1982 steg 1 l. mælk fra 76 øre til 4,62 kr.

Timeløn/faglært steg fra 7,33 kr. til 78,24 kr.

Arbejdstid faldt fra 45 til 40 t/uge

1976

Europarådets Konvention om beskyttelse af dyr der holdes til landbrugs-mæssigt formål

1977

Lov om dyreforsøg

Loven ændres løbende. I 1993 indføres krav om at begrunde valg af dyreart, om at forsøget skal være til væsentlig gavn, og om at dyret ikke må opleve stærk smerte, intens lidelse eller intens angst.

Poul Thomsens 'Dus med Dyrene' lærer gennem tv familien Danmark mere om dyr.

1980

Smertebehandling vinder frem

Øget fokus på at undervise kommende dyrlæger i smertebehandling. Foto: Colourbox

1979

Europarådets Konvention om beskyttelse af dyr til slagtning

Dyrenes historie gennem 100 år

1986

De første EU-direktiver

I 1986 vedtager EU direktivet om æglæggende høner. Senere følger bl.a. EU-lovgivning om svin, kalve, slagtning og aflivning af dyr, beskyttelse af landbrugsdyr, vilde dyr i Zoo, samt hunde- og katteskind.

Foto: Lars Bahl

DOSO oprettes

DOSO

2001

Vidste du at...

Fra 1982-2000 steg 1 l. mælk fra 4,62 til 6,85 kr.

Timeløn/faglært steg fra 78,24 kr. til 124 kr.

Arbejdstiden faldt fra 40 til 37t /uge

1991

Dansk forbud mod visse hunderacer

1987

Europarådets Konvention om kæledyr

Handel, operative indgreb (halekupering), hold af kæledyr.

1991

Ny dyreværnslov

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe (gældende formulering).

Det Dyreetiske Råd og Dyreværnsrådet oprettes. Dyreværnsrådet nedlægges i 2015.

1990

Ø-mærket lanceres

Stats-kontrolleret økologisk

Ø-mærket har bl.a. fokus på dyrevelfærd og der er i dag krav om, at økologiske dyr skal have økologisk foder, plads, lys, luft, adgang til udendørsarealer, læ, skygge og mulighed for at pleje deres hud og fjer.

1996

Det klonede får Dolly

Dolly er det første verdenskendte klonede pattedyr, hvilket medfører diskussion om anvendelse og begrænsning af bioteknologi. Foto: Ekstra Bladet

1999

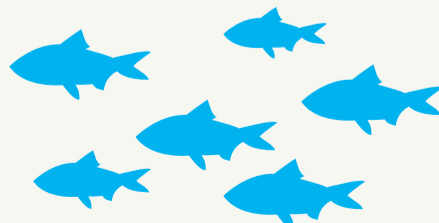
Amsterdamtraktaten

Traktatens artikel 13 - Dyr anerkendes som følende væsener.

1999

Rådet vedrørende hold af særlige dyr oprettes

Rådgiver politiet og ministeren om erhvervs-mæssigt og privat hold af dyr som fx slanger, krybdyr og insekter. Rådet nedlægges i 2015. Foto: Colourbox

Dyrenes historie gennem 100 år

2005

Nye internationale standarder for dyrevelfærd

World Organization for Animal Health (OIE) udvikler en række standarder inden for dyrevelfærd, som de 180 medlemsstater kan implementere, bl.a. med hjælp fra organisationen.

Foto: Colourbox

2006

EUROFAWC etableres

Forum for europæiske dyreetiske- og dyrevelfærdsråd, samt repræsentanter fra relevante ministerier, der drøfter emner af fælles interesse.

Sebastian Klein formidler viden om dyr til nutidens yngre generationer.

Foto: Sebastian Klein

2006-2010

EU handlingsplan for dyrevelfærd

Handlingsplanen skal udvikle og sikre dyrevelfærd og dyrebekyttelse i og uden for EU. Senere følger en plan for 2012-2015.

2009

EU-forbud mod test af kosmetiske produkter på dyr

2015

Dansk forbud mod dyresex

Vidste du at...

Fra 2000-2015 steg 1 l. mælk fra 6,85 til 7,71 kr.

Arbejdstid 37 t/uge

2010

Videncenter for Dyrevelfærd oprettes

Videncenter for Dyrevelfærd (ViD) bidrager til forbedring af dyrevelfærden i Danmark ved at formidle viden om dyrevelfærd og ved at igangsætte forskningsprojekter på dyrevelfærdsområdet.

ViD er et samarbejde mellem Miljø- og Fødevareministeriet, og dyrevelfærdsforskere på Københavns Universitet og Århus Universitet.

2012

EU-forbud mod traditionelle æglægningsbure

2013

EU-forbud mod enkeltvis opstaldning af drægtige søer og gylte

2015

Dansk forbud mod at søer opstaldes enkeltvist i løbe- og kontrolafdeling

2013

Danmarks 3R center oprettes

Danmarks 3R-center sætter fokus på alternativer til dyreforsøg og på at skabe bedre forhold for forsøgsdyr. Centeret er et unikt samarbejde mellem myndigheder, medicinalindustrien og dyreværnsforeninger.

2014

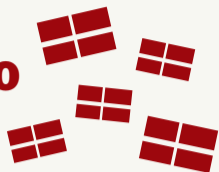
Vught-erklæringen

Danmark indgår samarbejde med Tyskland og Nederlandene for at fremme dyrevelfærden i EU. Senere tilslutter Sverige sig samarbejdet.

Foto: Miljø- og Fødevareministeriet

2016

**Dyreværnslovens 100
års fødselsdag**

100

DYRE-
VÆRNS-
LOVEN
1916-
2016

Foto: Colourbox

**Folkeoplysning om
dyrevelfærd - fx via
undervisning,
debat, forskning, sociale
medier, events....**

**Markedsdrevet dyre-
velfærd - Statsligt dyre-
velfærdsmærke og øget
forbrugerbevidsthed
om dyrevelfærd**

**Regelmodernisering af
dyrevelfærdsområdet
- tilpasning af lovgivningen
til nutidens og fremtidens
krav**

**Dyrebaserede
indikatorer for dyre-
velfærd - nye metoder
til måling af
dyrevelfærd**

**Brug af bioteknologi
- klonede og genetisk
modificerede produktions-
og kæledyr**

**Dyrevelfærds-
platform - vision om
fælles europæisk
dyrevelfærdsfora med
bred sammensætning
af aktører**

**Bæredygtig produktion
- dyrevelfærd som en del
af bæredygtigheds-
begrebet**

